

Влияние на кинезитерапията върху ортостатичната реактивност при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в хроничен период

Автори: докторант Данче Василева, Доц. Даниела Любенова, д-р, ас. Милена Николова, д-р, Проф. Мария Михова

6.06.2015г., София

Въведение

- Значимост на **неврорехабилитацията** и **кинезитерапията** като терапевтични принципи на първична и вторичната профилактика на пациентите с мозъчен инсулт

Ортостатична авторегулация

Ортостатичната авторегулация е адаптивен и компенсаторен механизъм срещу гравитационно преразпределение на кръвта при преминаване от хоризонтално към изправено положение на тялото.

Промените в положението на тялото активират гравитационните сили, които водят до повишаване на вътресъдовото налягане и преразпределение на кръвта към долните крайници под така наречената "хидростатично индиферентна точка".

- ❑ Гравитационните сили стимулират комплекс от компенсаторни механизми, които да запазят стабилността на мозъчната хемодинамика.
- ❑ Важна роля за ограничаване на ортостатично гравитационно преразпределение на кръвта играе "периферната помпа".

Физическите натоварвания водят до промени в церебралния кръвоток, което зависи от характера, интензивността и продължителността им.

Преди повече от 25 години, системни изследвания на Георгиев В, (1991) и Herholz К, и авт.кол, (1987) показват, че при динамични натоварвания, без достигане до умора, церебралният кръвоток се усилюва с увеличаване на интензивността.

- ◎ В последните 10 години, в изследвания при хроничен мозъчен инсулт се установява, че потока на кръв в засегнатия крак е значително по-нисък в покой и по време на упражняване, спрямо незасегнатия крайник.

- ◎ Научните проучвания сочат, че намаляването на кръвния поток се появява вторично, вследствие намаляване на нивото на физическа активност, което може да повлияе на скоростта на кръвния поток, ендотелната функция и артериалния диаметър.

Цел на изследване

- ◎ Да се оцени ефекта на специализираната кинезитерапевтична програма върху ортостатична реактивност при пациенти с ИМИХП.

КОНТИНГЕНТ

Включени в
изследването
56 пациенти с
ИМИХП в
продължение на
3 месеца

32 мъже

24 жени

53.5% с
десност
ранна

46.4% с
левостр
анна

средна
възраст
 63.2 ± 8.8
ГОД.

тегло
 77.9 ± 10.1
kg

ръст 169.2 ± 6.4
sm

Давност – до
1 година

Методика на изследване

- ❑ **Ортостатичен тест** - в началото на изследването, на 10 ден, 1-я месец и 3-я месец след началото на КТ.
- ❑ Пулсът (СЧ), систоличното (САН) и диастолното (ДАН) кръвно налягане са взети след 1, 5 и 10 минути в легнало положение. Тогава пациентите активно се изправят и същите измервания са извършени след 1, 5 и 10 минути активен стоеж. След това пациентите се връщат в легнало положение и регистрацията процедура отново се повтаря.

Ортостатичен тест

В зависимост от типа на ортостатичната реакция изследваните от нас пациенти предварително са разделени според класификацията на Thulesius (1976г) на две групи:

- **симпатикотонна ортостатична реактивност (СОР)** където има увеличение над 20 уд/мин за СЧ и снижение под 10 mmHg за САН и
- **хипертонична ортостатична реактивност (ХОР)** където има повишение над 20 уд/мин за СЧ и над 10 mm Hg за САН.

Методика на кинезитерапия

- Ежедневната СКТМ е с умерена интензивност на натоварване.
- **В уводната част**, упражненията за подготовката на тялото за предстоящите упражнения, чрез постепенна адаптация на сърдечносъдовата система (гърдно и диафрагмално дишане).
- **Основната част** на КТ включва терапевтични упражнения за преминаване от тилен лег до стоеж, упражнения за горен крайник и контрол на раменния пояс, упражнения за долен крайник и контрол на трупа и таза и ходене.
- **Заклучителната част** включва упражнения за релаксация на пациентите.

Адаптирана програма за домашна рехабилитация

- Адаптираната програма за домашна рехабилитация е развиена въз основа на принципите на моторния контрол, моторната едукация и съвремените насоки на невростимулиращата терапия - **neurodevelopmental treatment (NDT)**.

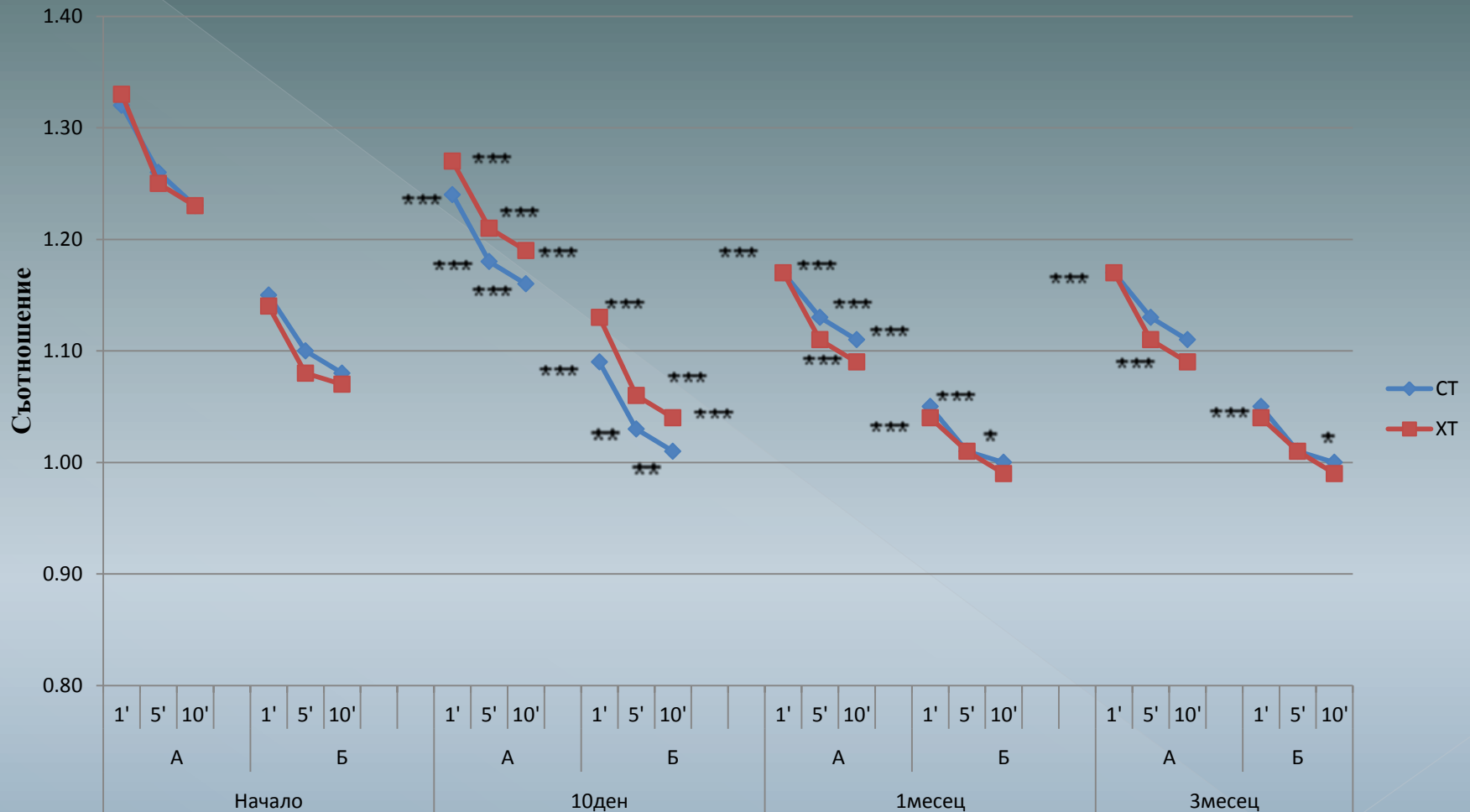
Статистически методи

Получените данни са обработени статистически, използвайки:

- **дескриптивен анализ,**
- **вариационния анализ**
- **алтернативни анализи**
- **тест на Wilcoxon**

Резултати

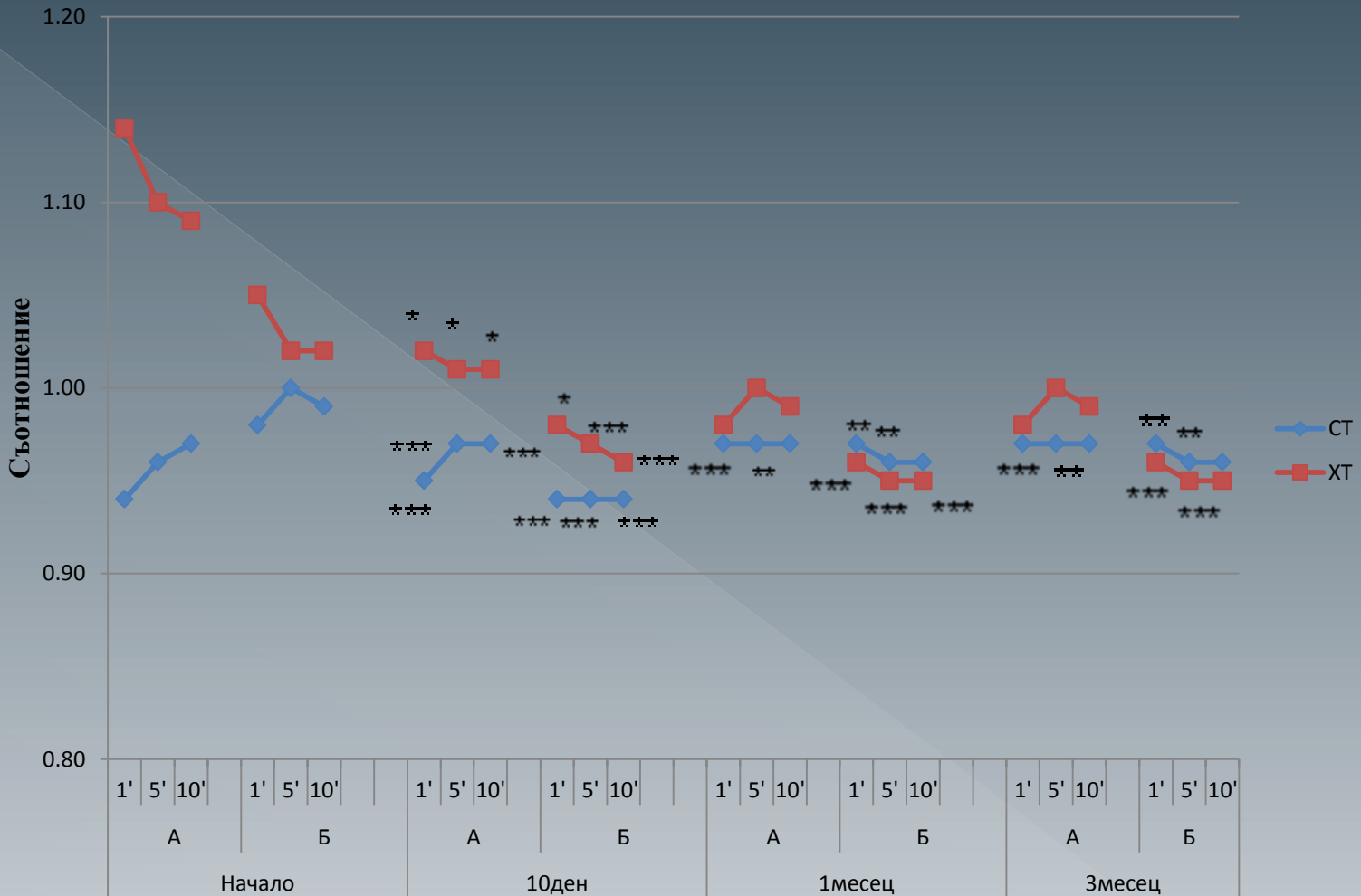
Сърдечна честота

Фиг. 1 Промени в средните стойности на СЧ по време на активния ортостатичен тест, дадени като отношение на получените резултати и изходни стойности; А = активно състояние; Б = легнало положение,

* P < 0.01, ** p < 0.005, *** p < 0.0001 = значима разлика в сравнение с изходните стойности.

Систолично артериално налягане

Фиг. 2 Промени в средните стойности на САН по време на активния ортостатичен тест, дадени като отношение на получените резултати и изходни стойности; А = активно състояние; Б = легнало положение,

* P < 0.01, ** p < 0.005, *** p < 0.0001 = значима разлика в сравнение с изходните стойности.

Дискусия

От нашето проучване се разкрива, че ортостатична реактивност при всички болни с ИМИХП е подобрена, след приложената СКТМ. В хода на СКТМ, продължена по-късно като изпълнение на упражненията в домашни условия, се нормализира:

- **ортостатичната реактивност и**
- **патологичната ортостатична авторегулация.**
- ❖ Най-отчетлива промяна на 1-я месец от началото на лечението
- ❖ Поддържащо въздействие върху изследваните хемодинамични показатели до 3-я месец.

- ❑ Благотворният ефект на КТ върху ортостатичната авторегулация, забелязан в нашето изследване, вероятно се дължи на различни механизми.
- ❑ Умерената интензивност на натоварването стимулира симпатиковата нервна система, докато в периода на възстановяване след физическо натоварване доминира парасимпатична дейност. По този начин, по време на ортостаза се осигуряват адаптивните промени в системната хемодинамика, които поддържат стабилна мозъчна циркулация и предотвратяват ортостатичната хипотония.

Заклучение

Приложената от нас методика, продължена по-късно като програма от упражнения в домашни условия, значително подобрява ортостатичната реактивност при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в хроничен период и е с поддържащо продължително въздействие.

Благодаря на вниманието

